

Naturvärdesinventering av ett område norr om Annelund, Jönköping 2017

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Allmän beskrivning av naturmiljön	3
Metodik och avgränsning.....	3
Begreppet rödlistad art och naturvårdsart.....	5
Resultat	5
Naturvårdsintressanta arter	5
Områden med biologiska naturvärden.....	7
Områdesredovisning.....	7
Litteratur	10

Framsidans bilder visar det södra brynet med gammal björk samt förekomsten av västlig hakmossa.

Detta är en projektrapport skriven av Fennicus Natur AB. Företaget drivs av Mikael Hagström. Fennicus Natur genomför såväl bredare allmänekologiska inventeringar som mer specialiserade inventeringar av kryptogamer och fåglar. Företaget skriver också skötselplaner, genomför guidningar och håller enstaka föredrag. Samtliga foton är tagna av Mikael Hagström.

Sammanfattning

Inventeringsområdet består av en flack blandskog som domineras av gran i den norra delen och har gradvis större inslag av löv mot söder. I området finns vissa värden knutna till äldre gran och framförallt till död ved av gran. I brynet finns också enstaka äldre björkar av värde.

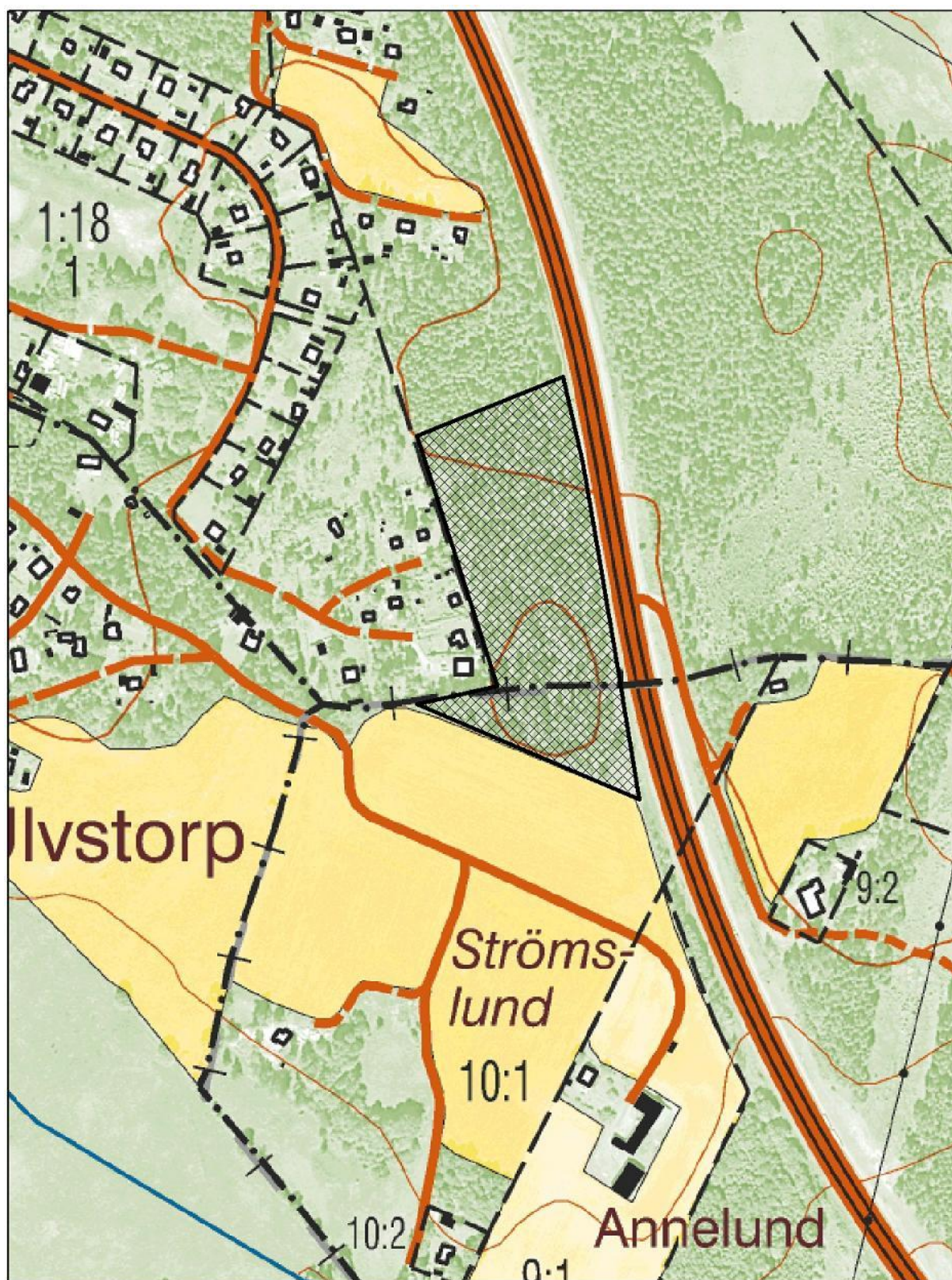
Allmän beskrivning av naturmiljön

Inventeringsområdet ligger i anslutning till RV 40 strax väster om Jönköping, nära Axamo flygplats. Jordarten här är fint sandig och området sluttar bara mycket svagt mot sydost. Området är skogsklätt med en ganska gles barrblandskog som mot söder avslutas av ett lövbryn ut mot en mindre åker. Den norra delen är grandominerad och här finns också gott om grov död ved av gran.

Metodik och avgränsning

Inom det avgränsade inventeringsområdet (se Karta 1) har naturvärdesinventering genomförts, som följer ”Svensk standard för naturvärdesinventering SS 199000 2014” med ambitionsnivå ”medel” och tillägget ”Naturvärdesklass 4” samt ”naturvårdsarter”. Fältbesöket gjordes 5 maj 2017.

Metodiken innebär förenklat att områden med större positiv betydelse för biologisk mångfald än den genomsnittliga miljön redovisas och beskrivs samt klassas i en fyrgradig skala där klass 1 är högsta naturvärde (av stor betydelse på nationell eller global nivå), klass 2 är högt naturvärde (av stor betydelse för biologisk mångfald på regional nivå), klass 3 är påtagligt naturvärde, klass 4 är områden av visst värde för biologisk mångfald. Fynd av naturvårdsarter redovisas som punkter på en karta och levereras också som ett GIS-skikt till kommunen. För ytterligare detaljer om metodik och klassning hänvisas till standarden.

Karta 1: Översiktskarta över det undersökta området (rasterat).

Begreppet rödlistad art och naturvårdsart

Rödlistade arter är arter som minskar, är särskilt känsliga för pågående markanvändning eller är så sällsynta att de löper risk att dö ut från landet enligt ArtDatabankens expertkommittéer (Gärdenfors, U (ed) 2010). De rödlistade arterna delas in i olika kategorier utefter hur stor risken för att de ska dö ut från Sverige bedöms vara. Kategorin **NT** är den kategori som innebär den lägsta risken men ändå nästan hotade (Near Threatened), **VU** står för Vulnerable = sårbar, **EN** står för Endangered dvs starkt hotad, **CR** står för Critically Endangered akut hotad och sedan finns en kategori **DD**, Data Deficient, där arter som man saknar tillräcklig kunskap om men som ändå tros hamna inom rödlistan redovisas.

Naturvårdsarter omfattar arter som indikerar att ett område har högt naturvärde och arter som i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Med naturvårdsarter avses i detta fall skyddade arter, rödlistade arter, typiska arter för Natura 2000-naturtyper, ansvarsarter och signalarter.

Resultat

Resultatet av inventeringen redovisas i en områdesdel med översiktligt beskrivna områden med naturvärden samt i en artdel där kartan redovisar förekomster av naturvårdsarter.

Naturvårdsintressanta arter

Inom inventeringsområdet har ett fåtal naturvårdsintressanta arter noterats. Emellertid så är det troligt att de mest intressanta arterna i området utgörs av insekter knutna till den grova granveden och insektsfaunan är inte undersökt vid denna inventering.

De naturvårdsarter som påträffats redovisas nedan med en kort beskrivning av deras ekologiska behov.

Sotlav *Cyphelium inquinans*. Arten lever främst på grov bark på gamla björkar och ekar samt på hård gammal ved. Den minskar mycket starkt på grund av att trädgårdsgårdar och obehandlade staketstorpas försvinner och att mängden hävdade björkhagar minskar likaså. I området växer den på gammal björk.

Gammelgranslav *Lecanactis abietina*. Arten är inte sällsynt men växer framförallt på äldre granar och lövträd i fuktig skogsmiljö. Den indikerar miljöer som är lämpliga för en rad andra lite mer ovanliga kryptogamer i skogen.

Långflikmossa *Nowellia curvifolia*. Arten växer på fuktig ved av barrträd i såväl glesa som täta skogar. Arten är mycket vanlig i västra Götaland men börjar bli lite mer intressant ungefär från Jönköping och öster ut. Ved med förekomst av långflikmossa är lämplig för en rad ovanligare levermossor, även om dessa inte är lika snabba på att kolonisera områden som denna.

Västlig hakmossa *Rhytidiadelphus loreus*. Västlig hakmossa växer på stenblock och död ved i fuktig skogsmark. Den är vanlig i västra Götaland men minskar snabbt i frekvens öster om Ulricehamn ungefär. Den indikerar fuktiga förhållanden med goda möjligheter att träffa på andra mer ovanliga arter mossor och lavar.

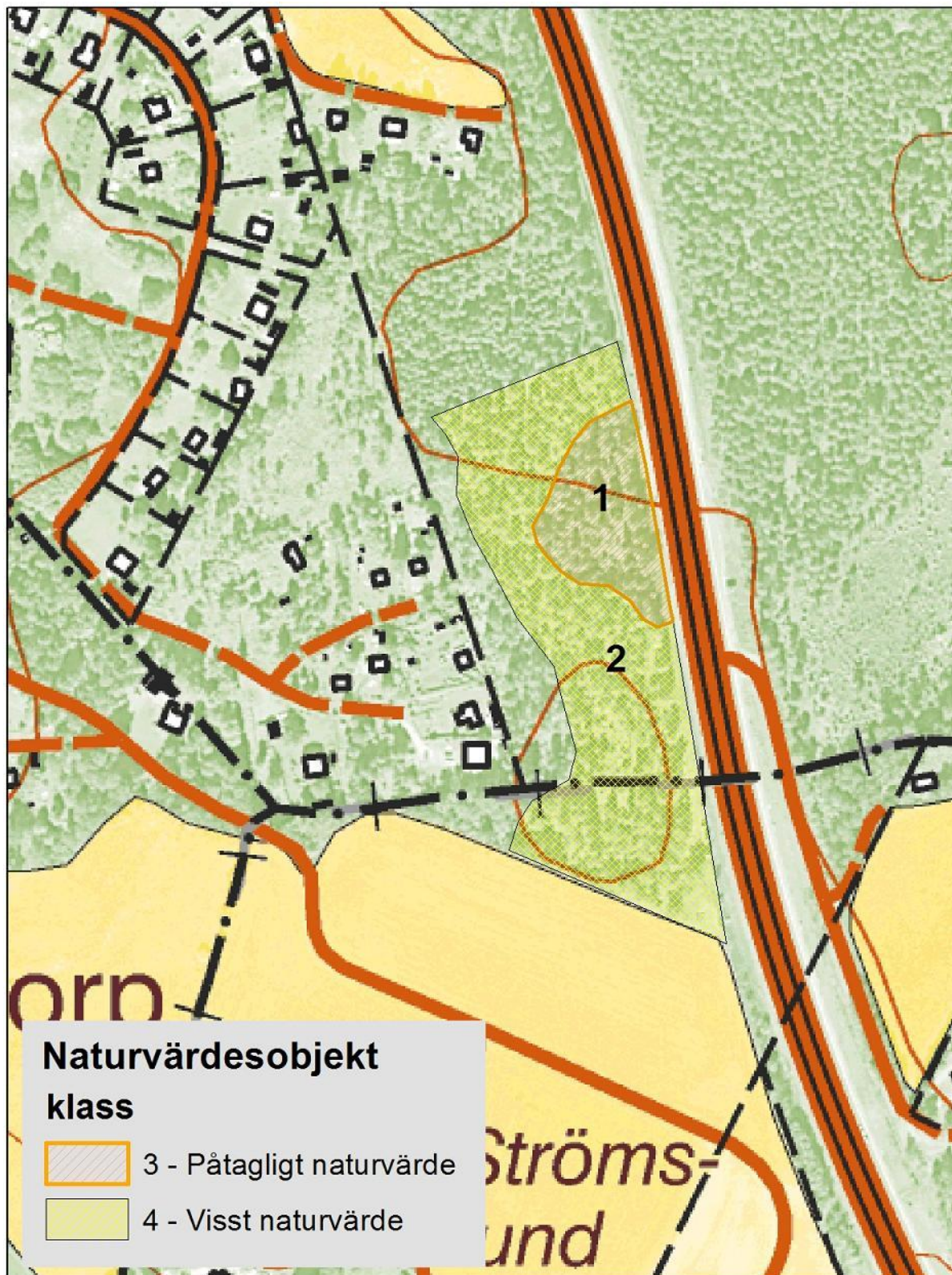

Karta 2: Växtplatser för naturvårdsarter.

Områden med biologiska naturvärden

Vid inventeringen identifierades ett område med påtagligt naturvärde (klass 3) och 1 med visst naturvärde (klass 4).

Områdesredovisning

Karta 3: Delområden med naturvärdesklasser.

Område 1 0,4 ha Granskog Klass 3, Påtagligt naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett påtagligt biotopvärde knutet till den rika förekomsten av grov död ved och ett visst värde knutet till äldre granar. Artvärdet bedöms som lågt till visst då bara ett fåtal naturvårdsarter noterats.

Beskrivning

Området utgörs av äldre barrblandskog på flack mark. Underlaget är sandigt med ett tunt torvlager uppepå i större delen. Genom området löper diken. Här finns inslag av granar som uppskattningsvis är kring 120 år gamla, men kan vara äldre än så då de tidigare, innan dikningen, troligtvis stått trångt i sumpskogsmiljö. I området finns gott om grov död granved i form av torrträd, någon högstubbe och flera lågor.

Skötsel för bevarande av naturvärden

De naturvärden som finns här kan bara bevaras genom att låta området utvecklas fritt.

Naturvårdsarter

Västlig hakmossa, gammelgranslav, långflikmossa

Källor

I fält.

Osäkerhet

Liten.

Område 2

1,4 ha

Barrskog

Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till inslaget av äldre träd, främst gran och björk. Artvärdet bedöms som lågt till visst då bara enstaka naturvårdsarter påträffats.

Beskrivning

Området består av en flack barrskog som i den norra delen domineras av gran, längre söder ut av tall och i det södra brynet av lövträd och då främst björk med inslag av ek och asp. Underlaget är främst sandig jord med ett relativt tjockt humuslager. I området finns enstaka grova lågor av barrträd, men inslaget av död ved är relativt litet. I den norra delen finns ett påtagligt inslag av gammal gran som uppskattas vara kring 120 år. Många av dessa hyser gammelgranslav. I det södra brynet står ett par gamla björkar som kan vara i samma ålder och på två av dessa växer sotlav.

Skötsel för bevarande av naturvärden

I den norra delen bevaras värdet bäst genom att låta området utvecklas fritt. I söder skulle beteshävd vara positivt och det är viktigt att björkarna i brynet inte blir skuggade av uppväxande sly.

Naturvårdsarter

Sotlav, gammelgranslav, långflikmossa

Källor

I fält.

Osäkerhet

Måttlig, den södra halvan är ganska svag även för klass 4.

Litteratur

Foucard, T. 2001. Svenska skorplavar och svampar som växer på dem. Interpublishing, Stockholm.

Gärdenfors, U. (ed.) 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Hallingbäck, T. 1995. Ekologisk katalog över lavar. ArtDatabanken, Uppsala.

Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. Bladmossor 3 band. 2006-2014. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Mossberg & Stenberg 2003. Den nya nordiska floran. Wahlström & Widstrand 2003.

Nitare, J. (red). Signalarter – indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsens förlag, 2005

Swedish standards institute. SS_199000_2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning

Swedish standards institute. SIS-TR_199001_2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000